

ATKT APR - 2025

Total Marks: 75

Hours - 2 & ½

Q. No.1- Answer any six in two sentences. कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे दोन वाक्यात द्या. (12 Marks)

1. Explain the meaning of welfare state. कल्याणकारी राज्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
2. Explain the doctrine of excessive delegation. अत्यधिक प्रत्ययोजनचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
3. Explain the meaning of sovereign functions. सार्वभौम कार्य म्हणजे काय?
4. What is the object of right to Information Act. माहिती अधिकार कायद्याचा उद्देश काय आहे?
5. Define whistleblower. व्हिसलब्लोअर म्हणजे काय?
6. What is mean estoppel? प्रतिबंध म्हणजे काय?
7. Explain the speaking order. स्पिकिंग ऑर्डर स्पष्ट करा.
8. Explain the Green light theory. ग्रीन लाईट सिद्धांत स्पष्ट करा.

Q.No.2: Write Short notes on any two. कोणत्याही दोनवर टीप लिहा. (12 Marks)

1. Rule of Law कायद्याचे राज्य
2. Post Decisional hearing निर्णयानंतरची सुनावणी
3. Tortious liability of the State राज्याचे अपकृत्यासंबंधीचे दायित्व
4. Ombudsman लोकपाल

Q.No.3: Answer any two situational based questions.

कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे द्या. (12 Marks)

1. Mr. Rajaram has asked information about availability of weapons, its description and its specific use in last five years. He stated the reason in his application that since he is a taxpayer, he has every right to know about the weapons available and its use in State police system. श्री राजाराम यांनी गेल्या पाच वर्षांत शस्त्रांची उपलब्धता, त्यांचे वर्णन आणि त्यांचा विशिष्ट वापर याबद्दल माहिती मागितली आहे. त्यांनी त्यांच्या अर्जात कारण असे सांगितले आहे की ते करदाते असल्याने, राज्य पोलिस यंत्रणेत उपलब्ध असलेल्या आणि वापरात असलेल्या शस्त्रांबद्दल जाणून घेण्याचा त्यांना पूर्ण अधिकार आहे.

a) Whether such information can be denied? Explain. अशी माहिती नाकारता येते का? स्पष्ट करा.

b) Is it necessary for the Applicant to provide reason in RTI application. Explain.

माहिती अधिकार अर्जात अर्जदारास कारण देणे आवश्यक आहे का? स्पष्ट करा.

2. An army Jawan who was serving in the Indian Army, while going to his hometown after seeking leave, purchased 11 bottles of sealed rum from the Army canteen. The rules permit only four bottles for army Jawan. After holding the court Marshall proceeding, he was sentenced to undergo 3 months imprisonment and also dismissed from service.

भारतीय सैन्यात सेवा बजावत असलेल्या एका लष्करी जवानाने रजा घेऊन आपल्या गावी जात असताना आर्मी कॅन्टीनमधून सीलबंद रमच्या ११ बाटल्या खरेदी केल्या. नियमानुसार आर्मी जवानाला फक्त चार बाटल्या विकत घेण्याची परवानगी आहे. कोर्ट मार्शलच्या कार्यवाहीनंतर, त्याला ३ महिन्यांच्या तुरुंगवासाची शिक्षा सुनावण्यात आली आणि सेवेतून बडतर्फ करण्यात आले.

- Whether such punishment is valid? Explain . अशी शिक्षा वैध आहे का? स्पष्ट करा.
- Name and explain the principle on which such punishment can be challenged.

अशा शिक्षेला कोणत्या तत्वावर आव्हान दिले जाऊ शकते त्या तत्वाचे नाव सांगून त्याचे स्पष्टीकरण द्या.

3. Bar Council of India which debars the persons who have attained the age of 45 years from being enrolled as an advocate. Mr. Ritesh, being a LLB graduate and 46 years old person challenged the said rule.

बार कौन्सिल ऑफ इंडियाने एक नियम तयार करून असे सांगितले कि ४५ वर्षे वय पूर्ण केलेल्या व्यक्तींना वकील म्हणून नोंदणी करता येणार नाही. श्री. रितेश, एलएलबी पदवीधर आणि ४६ वर्षांचे व्यक्ती यांनी सदर नियमाला आव्हान दिले.

- Whether this rule is valid? Explain हा नियम वैध आहे का? स्पष्ट करा
- Discuss the Principles involved in this case. या प्रकरणात समाविष्ट असलेल्या तत्वांची चर्चा करा.

4. Without the Respondent's consent, the Petitioner remained absent for more than eight days of work. They have certified Standing Orders that state that if an employee absent more than eight days of work without permission, they will be fired. The Petitioner was consequently terminated without any notice.

प्रतिवादीच्या संमतीशिवाय, याचिकाकर्ता आठ दिवसांपेक्षा जास्त काळ कामावर गैरहजर राहिला. त्यांनी स्थायी आदेश प्रमाणित केले आहेत ज्यात असे म्हटले आहे की जर एखादा कर्मचारी परवानगीशिवाय आठ दिवसांपेक्षा जास्त काळ कामावर गैरहजर राहिला तर त्याला कामावरून काढून टाकले जाईल. परिणामी, याचिकाकर्त्याला कोणतीही सूचना न देता कामावरून काढून टाकण्यात आले.

- Whether such termination is lawful? Explain.
अशी कामावरून काढून टाकणे कायदेशीर आहे का? स्पष्ट करा.
- Discuss the Principles involved in this case. या प्रकरणात समाविष्ट असलेल्या तत्वांची चर्चा करा.

Q.No.4. Answer any three in details. कोणत्याही तीन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे द्या. (39 Marks)

1. Define the corporation. Discuss its classification and different controls.
महामंडळाची व्याख्या करा. त्याचे वर्गीकरण आणि विविध नियंत्रणे यावर चर्चा करा.
2. Describe the importance of Tribunal. State the difference between Tribunal and court.
न्यायाधिकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा. न्यायाधिकरण आणि न्यायालय यांच्यातील फरक सांगा.
3. Define the administrative law. Discuss the factors contributing its growth.
प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या करा. प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीस कारणीभूत घटकांची चर्चा करा.
4. Discuss the need of delegated legislation. Explain different control on delegated legislation.
प्रत्ययोजित कायद्याची आवश्यकता यावर चर्चा करा. प्रत्ययोजित कायद्यावरील विविध नियंत्रण स्पष्ट करा.
5. Explain the principle of natural justice. Provide different exception to the principle of natural justice.
नैसर्गिक न्यायतत्व स्पष्ट करा. नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वाला असलेल्या अपवादाची चर्चा करा.
